

Signe Munks tale ved Folketingets åbningsdebat

Taler

Signe Munk
Politisk ordfører for
Socialdemokratiet

Dato

3. oktober 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Omstændigheder

Indlæg i forhandling om redegørelse nr. R 1: Statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38.

I kender nok fra jeres eget liv det med oplevelser, som sætter spor. Sådan en oplevelse havde jeg, da jeg fødte min datter, Thyra, for 2 år siden. Det var en af de der heldigvis ret sjældne fødsler, som ikke gik helt den vej, der var nem, og som tog endnu uheldig drejning undervejs. Det var ikke nogens skyld, men det kunne være gået temmelig galt uden den rette hjælp. Alligevel var jeg tryk fra ende til anden.

Jeg var tryk, fordi sygeplejersker, jordemødre og læger på Viborg Sygehus var dybt kompetente. Da det hele spidsede til, handlede de resolut, roligt og effektivt. Og da vi nogle dage efter kørte hjem i god behold alle tre, blev jeg ramt af en taknemmelighed, der stadig bor i mig.

Selvfølger var der en dyb taknemmelighed over, at netop Thyra landede i min favn, og så en *stor* taknemmelighed over, at vi blev grebet, da vi havde allermest brug for hjælp. Jeg følte taknemmelighed over, at sygeplejersker, læger og jordemødre var der, da *jeg* havde brug for det. Når velfærdssamfundet griber os, sætter det spor – gode spor.

I tænker måske selv på sådan nogle oplevelser nu; en god skolelærer, som har hjulpet et barn til at knække koden i læsning; når en pædagog med få ord viser os, at de havde blik for vores barn i løbet af dagen; når lægen indgyder håb, fordi der er kommet en ny behandlingsform som netop hun mestrer. Vores velfærdssamfund er ikke bare de tekniske og konkrete løsninger. Det er også, at vi bliver set. Jeg er taknemmelig for at bo i et land, hvor vi vil gribe hinanden.

Det samfund er jeg glad for at være en del af. Det samfund er jeg stolt af at have bidraget til under min uddannelse til sygeplejerske og mit arbejde i hjemmeplejen. Er stærkt velfærdssamfund *har* værdi.

Velfærdssamfundet skal spænde fra Amager i øst til Thyborøn i vest, fra Skagen i nord til Lolland i syd. Desværre er jeg bekymret for, at der er en balance, som er ved at tippe i de her år. Lidt mere direkte sagt, så trækker velfærdsstaten sig mere og mere ude i landsbyerne. Små kommunale skoler lukker, lægehusene bliver rykket mod hovedbyerne eller overtaget af private store firmaer, og busruter nedlægges.

For mange landsbyboere overlades til at skulle klare mere og mere selv eller til at køre langt for at få del i velfærden. For når der mangler penge i kommunekassen til den lokale velfærd, er det stort set altid de små skoler i landsbyerne, der står for skud; og det er også den lille daginstitution eller dagplejer på landet.

Når der mangler penge til ungdomsuddannelserne, er det de små gymnasier, der bliver lukningstruet, og pludselig kan der blive langt til skolen, til ungdomsuddannelsen, til arbejde og til indkøb. Og tilbage står os, der bor i landsbyerne. Det er svært at se rimeligheden i, at forskellene mellem land og by fortsat vokser.

Alle, der bor i en landsby, ved, at her hjælper man til, og her giver man en hånd med. På Fur, hvor jeg bor, er vi kendt for vores mange foreninger, og faktisk så plejer vi at sige, hvis tre furboere går ind i et rum sammen, er der en, der går derfra som formand, en anden som bestyrelsesmedlem og den sidste som kasserer i en ny forening. Det er jo et billede på, at i et lille samfund har vi et fællesskab, der forpligter. Det er en stolt og stærk mentalitet, men vi kan altså ikke klare alt med frivillige kræfter.

Landsbyboerne kan ikke både drive friskolen, fribørnehaven, aktiviteterne på ældrecentret *og* køre bussen, når ruten bliver nedlagt. På et tidspunkt bliver det for meget. Jeg er med på, at man ikke kan sætte kroner og øre på at være på fornavn med købmanden, men det har altså værdi. Så der er brug for en forståelse for, at når små institutioner ude i landet lukker, fordi velfærdsbudgetterne skæres ned, så betyder det jo ikke, at det er omkostningsfrit i virkelighedens verden.

Mens SVM-regeringen kunne bruge pengene på velfærd, også i de små samfund, vælger de at bruge milliarder på skæve skattelettelser. Det handler om 4 mia. kr. i år, svimlende 10 mia. kr. næste år, og vi er ikke engang nået til topskattelettelserne i 2026. Det er jo helt skævt.

Grøn omstilling giver udvikling, og det er altså ikke bare på konsulentkontorerne på Nørrebro. Udviklingen sker i høj grad ude i provinsen og i landdistrikterne. Og jeg har lagt mærke til, at der er nogle politikere herinde, som bliver endog meget bekymret på provinsen og landsbyernes vegne, når diskussionerne handler om grøn omstilling. Men jeg tror, at de overser nogle af de mange stærke grønne virksomheder, der dagligt giver tusindvis af jobs til danskerne. Lad mig tage jer lidt med rundt i det jyske, hvor jeg ikke tror der er nogen der er i tvivl om jeg bor.

I landsbyen Roslev nord for Skive ligger der en lille virksomhed, der laver service og reparationer af vindmøller. På en mark ved Lemvig har den *meget* foretagsomme landmand Jørgen bygget ikke bare Danmarks første, ikke bare Europas første, men verdens første anlæg, der kan lave ammoniak fra grøn strøm, som så kan bruges som brændstof. I Karup ligger kartoffelmelsfabrikken, og her laver de altså ikke kun kartoffelmel; de laver også grundstenen til en lang række plantebaserede produkter på kartofler. I Vrå i Vendsyssel er de i gang med at bygge et fuldskala pyrolyseanlæg, som kan lave biokul på rester fra biogas, hvilket lagrer CO₂. Anlægget åbner på mandag. Og på sin gård ved Struer udvikler landmanden Christian græsprotein. Det bare nogle eksempler på, at den grønne omstilling faktisk skaber jobs og udvikling ude i landet. Så når nogle partier påstår, at alt fra vindmøller til grønne krav til landmændene kun er et storbyprojekt, så kunne jeg ikke være mere uenig.

Det kan godt være, at der er mange københavnere, som godt vil skrive under på, at vi skal have en renere fjord, at landmændene skal betale CO₂-afgift, og at de skal sprøjte mindre. For dem er det måske noget principielt; for mig er det meget konkret. Når jeg og mange andre jyder kæmper for en renere Limfjord, for en ren Ringkøbing Fjord og for, at der kan gro ålegræs i Vejle Fjord, så er det jo, fordi det er den fjord, vi bor ved; den fjord, vi holder af.

Strømpilen peger en vej, og det er mod, at grøn omstilling i provinsen og landdistrikterne skaber jobs. Det kræver selvsagt de rigtige løsninger og de rigtige balancer, så højere klimamål og miljøkrav også følges af kloge grønne investeringer og hjælp til omstillingen. Så når det kommer til grøn omstilling, skal vi som samfund også her gribe hinanden og skabe muligheder for hinanden.

Der er noget, jeg grundlæggende ikke forstår i de her år. Hvorfor vælger vi som land – når beskæftigelsen er i top, når vi er mere velhavende end nogen sinde før, og når udlandsgælden er minimal – at sætte skæve skattelettelser over det velfærdssamfund, der gør det muligt, at vi griber hinanden og skaber muligheder for flere?

Jeg er jo ikke så overrasket over, at det er Venstres politik, for hvis nogen vækkede mig midt om natten og sagde, at jeg skulle redegøre for Venstres politik, så ville jeg råbe »skattelettelser!«. Men i forhold til Socialdemokratiet, hvad blev der så af valget mellem velfærd og skattelettelser, der i mange år *rimede* på socialdemokratisk politik? Hvorfor bruger vi ikke de gode tider til at styrke og forbedre det samfund, der gør, at vi griber hinanden? Jeg forstår det ikke. Der er i metermål brug for penge til vores skoler, sygehuse og ældrepleje.

Vi har forældre, som må forlade arbejdsmarkedet, fordi deres barn mistrives og ikke får ordentlig hjælp. Vi har mennesker med misbrug og uden tag over hovedet; mennesker med psykiske sygdomme, som ikke bliver grebet. Vi har et pensionssystem, som selv statsministeren har sagt er uholdbart, men som hun først mener skal ændres, når det passer ind i statsministerens drejebog. Og samtidig vælter pengene ind i statskassen.

Derfor er SF's svar også et andet end regeringens. Vi vil sætte velfærd over skattelettelser; vi vil polstre velfærd og sætte skub i den grønne omstilling; vi vil styrke vores forsvar og sikkerhed, og vi har en historisk chance for at gøre det netop nu. Lad de økonomisk gode tider gøre vores samfund bedre, grønnere og mere sikkert. Lad os styrke alt det, der gør, at vi som samfund kan gribe hinanden og skabe muligheder for vores fælles fremtid. Tak for ordet.

Kilde
ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

Relateret

Aaja Chemnitz' tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Anna Falkenbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Alex Vanopslaghs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Christian Rabjerg Madsens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Franciska Rosenkildes tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Inger Støjbergs tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Jan E. Jørgensens tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Martin Lidegaards tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mette Frederiksens repliks ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Mona Juuls tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Morten Messerschmidts tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Pelle Dragsteds tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Sjúrður Skaales tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

Monika Rubins tale ved Folketingets åbningsdebat
3. oktober 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/signe-munks-tale-ved-folketingets-abningsdebat>